

Reflecties op:

Duaal leren

Een volwaardige kwalificerende leerweg

Prof. Dr. Kristof De Witte

Leuven Economics of Education Research

KU Leuven

Top Institute for Evidence Based Education Research

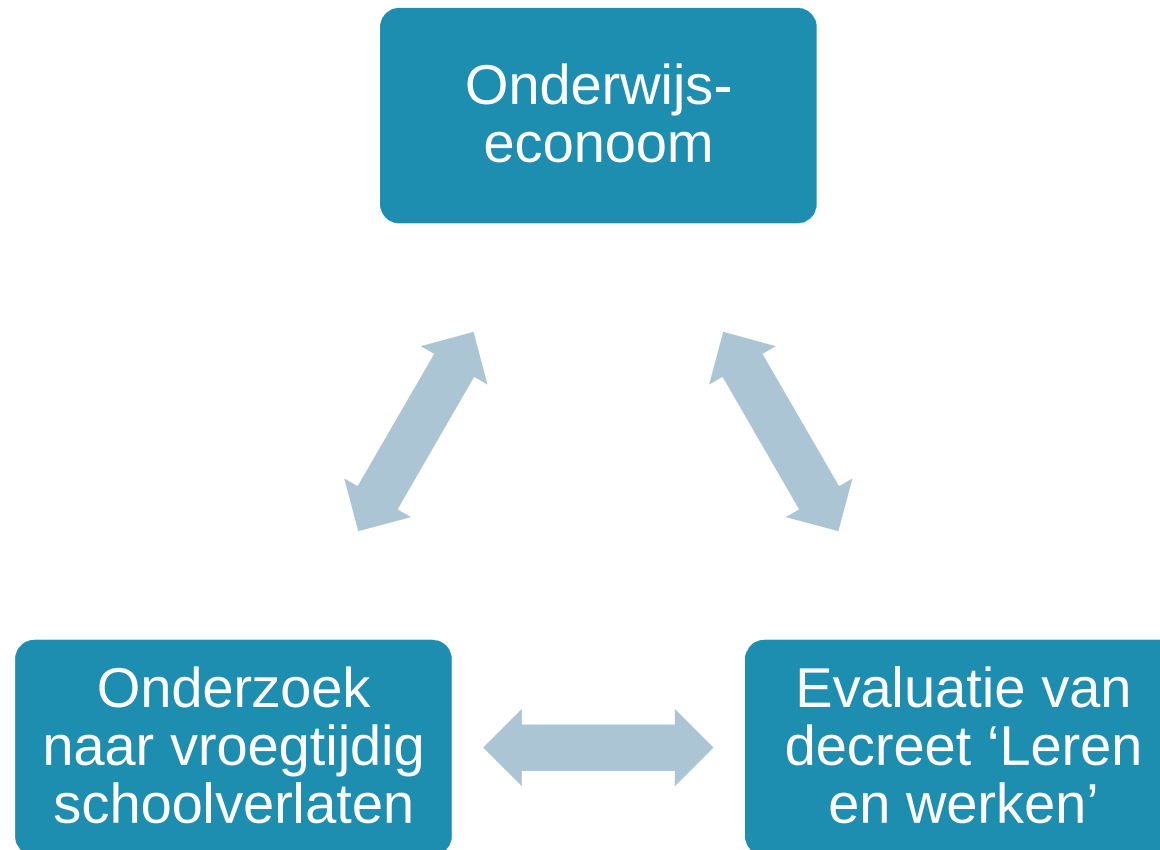
Maastricht University

Vlaams Parlement - 26-02-2015

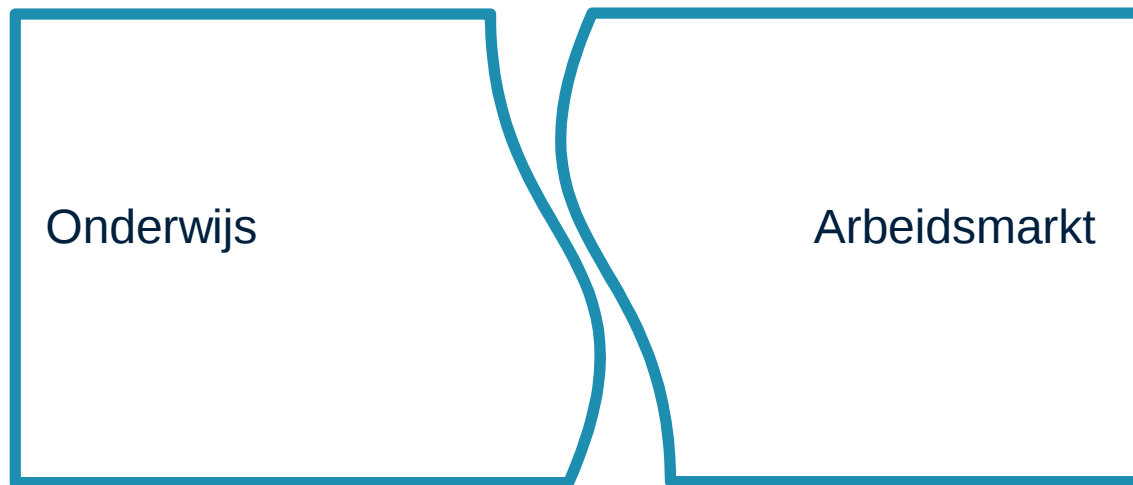
Inleiding

Reflecties vanuit:

Algemeen

Goede conceptnota die inspeelt op een belangrijke nood op het kruispunt van onderwijs en arbeidsmarkt.

- Wat zijn m.i. de belangrijkste positieve punten (dus zeker behouden)?
- Wat zijn m.i. de belangrijkste aandachtspunten?

Belangrijkste sterke punten

1. Belang van maatwerktrajecten

Evidentie dat dit zorgt voor daling van vroegtijdig schooluitval in Nederland (Cabus en De Witte, 2013)

→ Opgelet:

Maatwerktrajecten zijn duur, vergen hoogstaande organisatie, intensieve samenwerking met alle partners, en een brede waaier aan werkplaatsen (ResearchNed, 2014)

Belangrijkste sterke punten

2. Heldere verantwoordelijkheid over de leerling

- Onderwijs als eindverantwoordelijke
- Goed omdat er zo geen 'blinde vlekken' ontstaan en verantwoordelijkheden niet doorgeschoven kunnen worden

3. De arbeidssituatie als een reële context waarin geleerd kan worden

→ Zorgt voor een verhoogde motivatie bij leerlingen

Belangrijkste sterke punten

4. Studie- en beroepskeuzebegeleiding

Goede oriëntatie en informatie verhoogt het welbevinden en verlaagt de kans op vroegtijdig schoolverlaten (Cabus en De Witte, 2013)

5. Aandacht voor een doorlopende leerlijn en warme overdracht

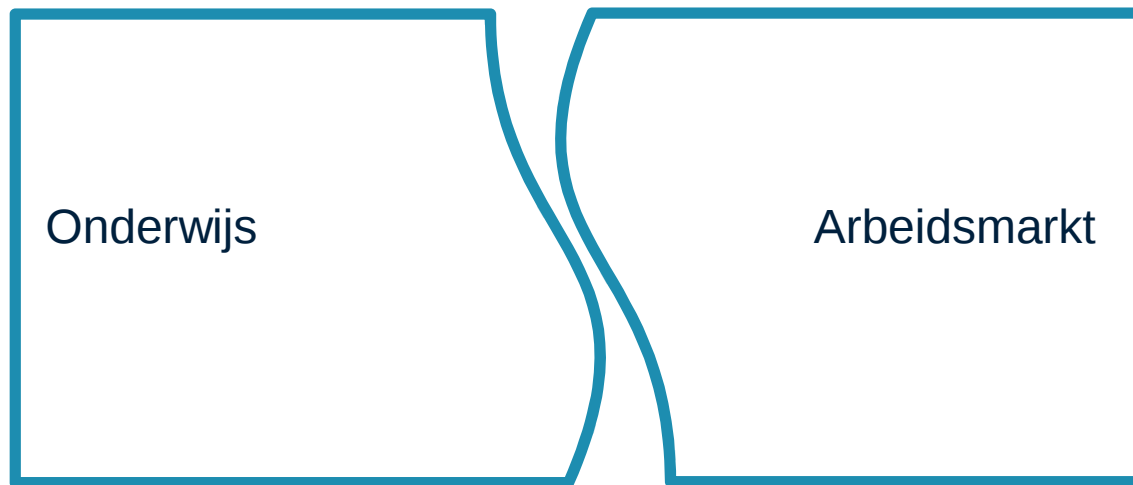
“Het is belangrijk dat in de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs leerlingen kennis van het arbeidsmarktgebeuren en loopbaancompetenties opdoen” (p.7)

→ Holistische visie op de onderwijscarrière van de leerling

→ Opgelet: Heb in eerste en tweede graad ook aandacht voor de arbeidsmarktrelevantie van studiekeuzes. Dit zorgt voor betere afstemming met werkplekken later (ResearchNed, 2014)

Algemeen

Goede conceptnota die inspeelt op een belangrijke nood op het kruispunt van onderwijs en arbeidsmarkt.

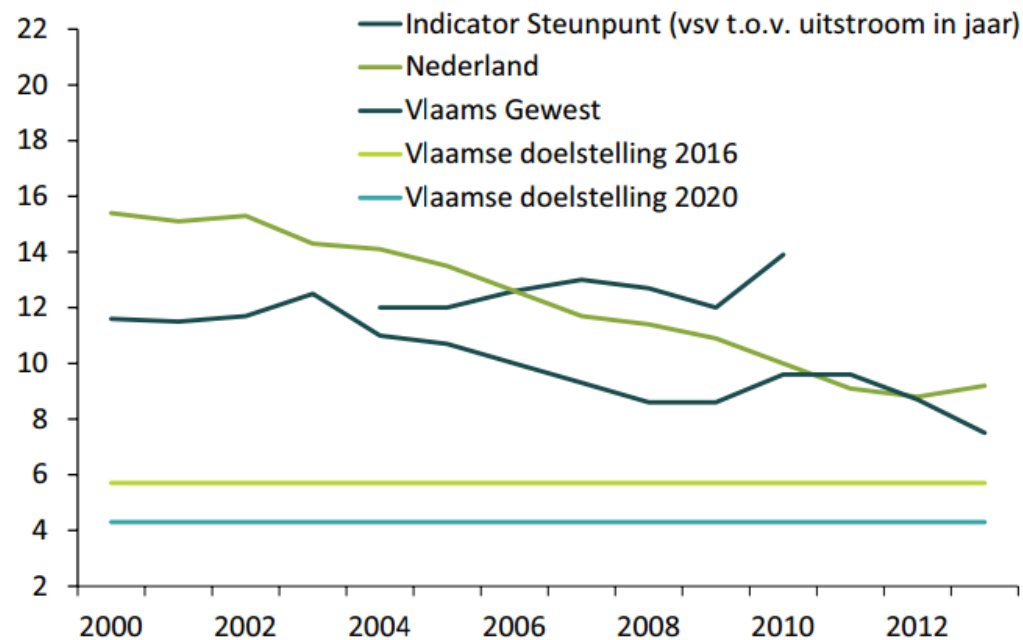
- Wat zijn m.i. de belangrijkste positieve punten (dus zeker behouden)?
- Wat zijn m.i. de belangrijkste aandachtspunten?

Belangrijkste aandachtspunten

1. Voeg daling van vroegtijdig schoolverlaten toe als expliciete doelstelling

- Meer urgentie voor het onderwerp nodig in Vlaanderen
- 14% van de jongeren verlaat onderwijs zonder diploma (Steunpunt SSL, 2010)

Figuur 1: % vroegtijdige schoolverlaters in leeftijdsgroep 18-24 jaar

Belangrijkste aandachtspunten

1. Daling van vroegtijdig schoolverlaten als expliciete doelstelling

→ Private kosten

- Hogere kans op werkloosheid (Psacharopoulos and Layard, 1979)
- Hogere kans op ziekte (Groot and Maasen van den Brink, 2007)
- Lagere onderwijsuitkomsten van kinderen (Bowles, 1972)

→ Kosten voor de samenleving:

- Verhoogde kans op criminele activiteiten (Lochner and Moretti, 2004)
- Lagere sociale cohesie (Milligan et al., 2004)
- Lagere economische groeivoet (Hanushek and Wössmann, 2007)

Belangrijkste aandachtspunten

1. Daling van vroegtijdig schoolverlaten als expliciete doelstelling

→ Duaal leren zit op het kruispunt van de 'institutes' thuis, school en arbeidsmarkt. Het heeft alle potentie om een goede interventie te zijn tegen vsv (bron: Cabus en De Witte, 2013)

Belangrijkste aandachtspunten

2. Minimaliseer de mogelijkheden van 'groenpluk'

Groenpluk = In dienst nemen van jongeren die hun opleiding nog niet hebben voltooid.

→ Kan op korte termijn gunstig lijken (vb. invullen van knelpuntberoepen, inkomen en werkervaring voor de jongere), maar is op lagere termijn ongunstig: de loopbaan van deze jongeren verloopt minder gunstig dan voor leerlingen met een startkwalificatie

→ Eerdere evidentie:

Evaluatie van de invoering van de Nederlandse Kwalificatieplicht wijst op grote groep van jongeren die ongewenst van de schoolbanken 'geplukt' zijn.

→ Typisch de sterkere leerlingen van Nederlandse afkomst

→ Ongewenste en onverwachte gevolgen van invoering beleid (Cabus en De Witte, 2011).

Belangrijkste aandachtspunten

2. Minimaliseer de mogelijkheden van 'groenpluk'

→ Hoe ontstaat groenpluk?

- Goedkopere arbeid voor werkgevers
- Leerlingen verdienen geld (in tegenstelling tot duaal leren)
- Binden van 'goede' arbeidskrachten aan onderneming

→ Verhinderen door:

- Bindende afspraken met alle werkgevers (dus niet alleen de leerondernemingen)
- Coaching van leerlingen om belang van startkwalificatie duidelijk te maken

Belangrijkste aandachtspunten

3. “Voldoende ruimte voor de lokale invulling” van het kader (p. 6)

→ Positief: decentrale bevoegdheden laten toe om specifieke noden beter te bedienen

→ Aandachtspunt: Moet hand in hand gaan met versterkte verantwoording (accountability).

- Leren van best practices
- Jaarlijks opvolgen van gegevens met betrekking tot gekwalificeerde en niet-gekwalificeerde uitstroom

Belangrijkste aandachtspunten

4. Voldoende werkplekken

- De sectoren zijn nu “de bevoorrechte partner” (p. 9). Even belangrijk zijn de regionale partners zodat er een gedifferentieerd en fijnmazig aanbod is van werkplekken in de onmiddellijke thuisomgeving van de leerling.
- Afstand blijkt immers een belemmerend factor te zijn, net als geen goede afstemming met de werkplek

5. Budgettaire engagementen

- Elke euro in het beleid tegen voortijdig schoolverlaten verdient zichzelf ruim 8 keer terug (Cabus en De Witte, 2014).

Belangrijkste aandachtspunten

6. Belang van heldere criteria m.b.t.:

- Toelatingsprocedure en –eisen voor Duaal Leren (voorbeeld: wat precies is ‘arbeidsrijp’ en ‘arbeidsbereid’)
- Heldere eindevaluatiecriteria via bijvoorbeeld referentieniveaus
- Duidelijke communicatie over aantal leerlingen en over aantal werkplekken

Belangrijkste aandachtspunten

7. Evaluatie nadien

- In lijn met Evidence Based Education
- Zorg voor een nulmeting en/of gefaseerde invoering zodat tijdig kan worden bijgestuurd
- Monitor jaarlijks aangezien de arbeidsmarkt snel kan bewegen

Reflecties op:

Duaal leren

Een volwaardige kwalificerende leerweg

www.econ.kuleuven.be/LEER

www.econ.kuleuven.be/kristof.dewitte

Kristof.dewitte@kuleuven.be